

ספר
שערי דורא

הנקרא
איסור והיתר

עם הגהות שערי דורא

חיברו רבינו יצחק זי"ע מדורא
תלמיד מהר"ם מרוטנבורג זי"ע

מוגה מחדש
ע"י
מיכאל אונגר

התועלות במהדורה זו:

- א. בנוי כעין "שיטה מקובצת" של דברי ראשונים על הנושאים של איסור והיתר.
- ב. הג"ה קטנה צמודה לדברי מהרא"י.
- ג. נבחרו גירסאות שהיו בידי הרמ"א וב"י והש"ך.
- ד. הגהות מדפוס קושטנדינה מסומנים באופן ברור.
- ה. דיבורי המתחיל ארוכים יותר.
- ו. הערות חשובות לתועלת הלומדים.
- ז. פירוש הרש"ל מופיע בנפרד כעין הוצאות תלמידיו.

החסרונות במהדורה זו:

חסרים פירושים של רבותינו האחרונים.

כל הזכויות שמורות

למוציא לאור:

מיכאל אונגר

רמת צבי 829/17

זכרון יעקב, 30900

04-6390641

בס"ד

נר ראשון דחנוכה, תשע"ג

מכתב ברכה והמלצה

הנני להכיר ולהוקיר את אחד מחשובי האברכים בקהילה בזכרון יעקב, הרה"ג ר' מיכאל אונגר שליט"א, המוכתר בתורה וביראה ובכל מידה נכונה, והלך בעומקה של הלכה, וכבר איתמחי גברא בהוצאה החדשה של ספר **תורת החטאת** של רבנו הרמ"א זי"ע עם המפרשים מנחת יעקב ותורת האשם, ועכשיו נפשו איותה ויעש, להתעסק להוציא לאור את הספר **שערי דורא** אשר חיברו אחד מגדולי הראשונים הרב יצחק מדורא זי"ע תלמיד מהר"ם מרוטנבורג זיע"א.

וכידוע שהספר שערי דורא הוא ספר היסוד לכל עניני איסור והיתר, וגדולי הראשונים והפוסקים דנים בדבריו ומביאים אותו כסדר, ומהר"א בעל תרומת הדשן כתב הגהות על דבריו, ואח"כ רבנו המהרש"ל כתב פירוש מקיף שיצא לאור ע"י תלמידיו ומובא בפוסקים בשם איסור והיתר להמהרש"ל.

וכעת בא הרה"ג ר' מיכאל אונגר שליט"א להוציא ספרים אלה לאור עם תיקונים נחוצים והערות לטובת ציבור הלומדים, והפך בה והפך בה בעמל וביגיעה כדי להוציא מתחת ידו דבר מתוקן ומסודר כראוי, על כן אמינא בואו ונחזיק לו טובה על פעלו הטוב, אשר טרח לזכות את הרבים, להאיר את עיני המעיינים בסוגיות אלו. והנני לברכו שיזכה לברך על המוגמר, וספריו יפוצו בי מדרשא, להגדיל תורה ולהאדירה, כשאיפתו הטהורה.

וע"ז באעה"ח לכבוד התורה ולומדיה

המכתב הנ"ל נכתב ע"פ בקשת אאמ"ר הכ"ה, וביקש אחתם ט"ו, אלא שבזמני
ואגאוננו נסרפה השטה ולא הספיק, ט"ו יתיו דבריו אלו של אאמ"ר הכ"ה
מטייב ומאליצים טוב קטג המחבר שליט"א.
וט"ו בא"טה
מנחם בן הזאון ר' שלו' מאיר הכ"ה יונגרמן

בעזה"י

הקדמה

להגהה החדשה של ספר שערי דורא

"הפותרה שער לדופקי בתשובה"

פיוט "וכל מאמינים", מתוך תפילות הימים הנוראים

אודה לה' בכל לבב בסוד ישרים ועדה, על שזיכני לשבת ולהגות בתורה, וכעת בראותי את גמר מלאכת שנים של עריכה, יוצאים לאור הספרים הקדושים (א) שערי דורא עם הגהות שערי דורא, וגם (ב) איסור והיתר של רבינו המהרש"ל זי"ע.

רבינו יצחק מדורא, הוא מרבתינו הראשונים, בן דורו של רבינו ירוחם (שנת צ"ד, 1350 לערך), ותלמיד רבינו מאיר בן ברוך, המהר"ם מרוטנבורג.^א

רבינו יצחק זכה מן שמיא לחבר שערים באיסור והיתר, מה שנקרא "ספר שערי דורא". ספר זה נתקבל באהבה ובהערכה בקרב גאוני הדורות, אשר קבעו תלמודם בו, ונכתבו חיבורים שלימים על בסיס דברי השערי דורא. רבינו ישראל בן פתחיה איסרליין (מהרא"י), בעל "תרומת הדשן", הוסיף הגהות, וכן עוד מחברים בדורו. רבינו שלמה בן יחיאל לוריא, המהרש"ל, חיבר לספר זה ספר שלם, הנקרא בפי הפוסקים "איסור והיתר של רש"ל". חיבור זה יצא מתחת ידי שנים מתלמידיו, ויש מן הפוסקים שרצו לקבוע הלכה כפסקי הרש"ל.^ב (עיין בשל"ה הקדוש בענייני אכילה). גם ספר "מבוא שערים" נתחבר על סדר השערי דורא, על ידי מהר"ן שפירא (רנ"ש) אב"ד הוראדנא. רבינו הרמ"א זי"ע חיבר ספרו "תורת חטאת" כפי סדר השערי דורא, ומזכירו תדיר גם בדרכי משה וגם בהגהות לשולחן ערוך.

א. רבינו יצחק למד אצל המהר"ם מרוטנבורג בצעירותו, וכפי הנראה למד אצלו בתקופתו של רבי אשר בן יחיאל, הרא"ש.

ב. רבי שלמה בן יחיאל לוריא, המהרש"ל, הינו בעל ספר "ים של שלמה" ושו"ת מהרש"ל, היה קרובו של רבינו הרמ"א, אך נחלק עליו בחריפות בנושאים רבים.